

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Retragerea ministr. de războiu.

Sibiu, 11 August n.

S'a vorbit de multeori în trecut despre o apropiată retragere a baronului Schönaich din postul de ministru comun de războiu al monarhiei noastre, dar totdeauna știrea a fost desmințită, ca neadevărată. Sunt câteva zile, decând știrea a fost apoi de nou lansată, dar iarăși a fost desmințită, din partea chiar a ministrului de războiu, care a dat asigurarea acelor care l-au întrebat, că el nu și-a înaintat demisia.

Și avea dreptate; pentru că el de fapt nu și-a dat demisia. Dar nici nu e mai mult vorba de o retragere de bună voință a sa din postul de ministru de războiu, ci de o retragere de sălă, în urma împrejurărilor și a situației în care a ajuns baronul Schönaich: Coroana l-a abandonat, și el trebuie să plece!

Se dă adevărat din partea celor bine informați ca pozitivă știrea, că Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru, și-a spus acum cuvântul definitiv în chestia demisionării ministrului comun de războiu. Schimbarea în conducerea acestui ministeriu se va întâmpla pe la finea lunii curente. Atunci își va înainta bar. Schönaich demisiunea, care va fi primită.

S'a făcut întrebare, atât la guvernul austriac, cât și la cel ungar, dacă aceasta schimbare, devenită necesară în conducerea afacerilor militare, nu va avea efect păgubitor pentru unul ori altul din guvernele Maiestății Sale, și răspunsul a fost din ambele părți acela, că poziția guvernelor, din Viena și Budapesta, rămâne aceeași, ori se duce, ori rămâne la postul său bar. Schönaich.

De aci urmează, că nu motive politice fac necesară retragerea ministrului comun de războiu, ci motive cu totul de altă natură, motive curat personale.

Să și spune, cari sunt aceste motive: Neînțelegeri, divergențe de păreri, ivite deoparte între șeful statului major al armatei și domnul ministru comun de războiu, iar de altă parte între acest din urmă și A. S. Imperială și Regală, Moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand*. Mai ales conflictul cu Moștenitorul de tron. Să vestește adevărat, cumcă pe baza unor informațiuni greșite, ministrul de războiu a făcut ceva, ce seamănă a răsvrătire în contra Moștenitorului nostru de tron. Că ce anume s'a întâmplat, nu se prea știe. Moștenitorul de tron s'a văzut însă îndemnat să ceară satisfacție dela Maiestatea Sa, și satisfacția i s'a dat. Cu ocaziunea ultimei audiențe pe care a avut-o Moștenitorul de tron la Ischl, Maiestatea Sa ia pus în vedere apropiata retragere a baronului Schönaich din postul de ministru de războiu.

Stăm deci în fața unui fapt împlinit: baronul Schönaich se duce!

Natural, că lumea curioasă caută să afle, care e conflictul dintre ministrul de războiu și Moștenitorul de tron, și ajunge la concluzia, că în cele din urmă totuși trebuie să fie *reformele militare*. Moștenitorul de tron ar fi adevărat supărat pe ministrul de războiu, pentru concesiunile pe care le-a făcut Maghiarilor cu privire la admiterea limbii lor ca limbă oficială în procedura judecătorească militară. Și se poate, că e adevărată combinația aceasta. O acceptăm de corectă și noi, în urma tânuirilor cu cari vedem că primește ziarele maghiare retragerea apropiată a baronului Schönaich.

Iată cum deplânge de ex. „*End. Hirap*” căderea ministrului de războiu:

„...Dacă Schönaich stă în fața supremului comandant al armatei ca martirul celor mai moderate aspirațiuni militare maghiare, atunci lucrul acesta e foarte trist și foarte nefericit. Abandonarea lui Schö-

naich în momentul de față poate fi privită ca o fatalitate. Ea ar însemna, că reacția militară s'a ridicat iarăși deasupra, că acum națiunea maghiară să adresează iarăși unor urechi cari nu aud, că nu este cine să o asculte, ca în trecut, când mai era cine să o asculte. Mică poate să fie speranța națiunii maghiare, pusă într'un general. Dar dacă și de aceasta speranță e despoiată, dacă se rupe și această slabă floare a încrederii, atunci e vorba de o insultare conștientă și de o protestare sgomotoasă în contra sentimentelor și a năzuințelor, dela cari Maghiarul nu va renunța nici odată!..

În dietă Héderváry și majoritatea sa are să lupte cu obstrucția, iar în toiul luptei, drept surprindere, să pune capul lui Schönaich deasupra zidurilor cetății. Ce înseamnă aceasta? În mormântarea dorințelor minimale militare, a dorințelor, pentru cari și Schönaich și întreaga ceată a generalilor austriaci s'a întrepus? Oare să voește ușurarea ori agravarea sortii proiectelor militare în camera ungară?.. Căci Schönaich nu e un simplu general, nu e numai ministru de războiu, ci e ceva și în ochii și în inima națiunii maghiare, și cel ce se atinge de el lasă sentimente și amintiri amare, cu cari va avea de luptat. Depărtarea lui Schönaich din postul de ministru de războiu nu se poate întâmpla, fără a se atinge soarta proiectelor militare. Criza aceasta poate să dea ansă la astfel de crize și complicațiuni, cari în momentul de față nu sunt dorite de nimeni.”

Și cam așa seriu și alte ziare maghiare. Unele atacă cu necuviință pe Moștenitorul de tron, că se amestecă în lucruri cari nu-l privesc, pentru că el e încă *factor nechemat* de a decide în chestii de asemenea natură. Iar când din parte maghiară e regretată în ton atât de elegic și cam

amenințător căderea bar. Schönaich, natural, că cei din Austria, și poate că și alții, cari țin la unitatea monarhiei și mai ales la unitatea armatei austro-ungare, nu pot avea pentru domnul ministru comun de războiu al monarhiei noastre nici un cuvânt de părere de rău, din prilejul apropiatei sale retrageri.

Se duce și baronul Conrad. Ziarele din capitală, primite astăzi, ne aduc știrea, că nu numai baronul Schönaich să va retrage în curând din postul de ministru de războiu al monarhiei noastre, ci după manevrele mari de toamnă se va retrage din postul său și baronul Conrad, șeful statului major al armatei austro-ungare, primind postul de inspector suprem al armatei. Motivul retragerii sale ar fi faptul, că nu poate străbate cu proiectele sale referitoare la desvoltarea armatei, din care cauză nu poate purta responsabilitatea oficiului său.

Circulara guvernului.

Am spus în numărul trecut, că domnul ministru-prezident, contele Khuen-Héderváry, a adresat mai multor corporațiuni din patrie o circulară, în care le cere părerea în chestia votului universal. Scopul acestei circulare nu e acela, pe care a căutat să-l stabilească opoziția, anume: crearea unui curent favorabil guvernului în țara întreagă, pe tema votului universal, ci adunarea materialului trebuincios, pe seama guvernului, pentru ca cu ajutorul acestui material guvernul să poată face reforma electorală, așa cum cer cu adevărat interesele patriei și ale cetățenilor de diferite păături sociale.

Și tocmai fiindcă acesta e scopul mărturisit din partea guvernului, era bine, dacă părerile asupra felului cum e de rezolvat la noi greaua problemă a reformei electorale, să

FOIȘOARĂ.

Creșterea copiilor în casa părintească.

— Conferență pentru popor. —

De vei vedea un viteaz pe câmpul de luptă, de vei întâlni un stăpânitor în gândiri, să știi că acela a avut o mamă aleasă.

Carmen Sylva.

Dumnezeu așa a lăsat pe om, ca îndată după naștere să aibă lipsă de ajutor. Tot Dumnezeu a întocmit lucrurile așa, ca părinții într'atâtă să-și iubească copiii încât, dacă e de lipsă, și viața să și-o dea pentru ei; mai ales mama.

Cu câtă plăcere și cu câtă grijă, în toată dimineața și seara, își scaldă mama copilul ei; cu cât drag îi întinde cărpile, în cari îl înfășie, ca să nu fie nici o dungă pe ele; cu cât drag, după ce l-a înfășiat, zicând un „Doamne ajută” îi face cruce, îl pune la sân de-l lăptează, îl pune apoi în leagăn și-l legăna, cântându-i până ce-l adoarme. Toate acestea le face mama, pentru ca micuțul ei să crească și să-i fie bine.

Nimic nu este însă mai greu pe lumea asta, decât a crește copiii cum se cuvine.

Uitați-vă la un măiestru, d. es. la un oismaș. Acela, dacă vrea să fie oismaș bun, trebuie câte 3—4 ani să meargă cu

ucenii și se învețe, adică să pregătească pentru aceasta. Tot asemenea, ca să poți avea vite bune de prăsilă, și la acestea trebuie să te pricepi.

Oare cu copiii nu stau lucrurile tot așa? O fată când s'a măritat nu se gândește la sarcina grea ce o așteaptă de a-și crește copiii. Ea se gândește numai la fericirea, s'a uitate la nefericirea ce o așteaptă în traiul ei cu bărbatul.

Copilului, spre a se desvolta pe deplin, trebuie să i se dea o mare îngrijire. La animale te îngrijești numai de trupul lor, pe când la copii trebuie să ai în vedere mai ales sufletul și mintea lor.

Și fiindcă cei mai mulți părinți, mai ales mamele, n'au nici cea mai mică înțelegere pentru felul cum să-și crească pruncii, cei mai mulți copii dela sate sunt rău crescuți.

Sunt unii părinți, cari sub cuvânt că li s' „drăgi” copiii, tres cu vederea și cele mai mari greșeli ale copilului, de unde apoi urmează, că copilul acela nu mai ascultă de nimeni. Dar trebuie să știe fiecare părinte, că cea mai mică greșală ce o facem în creșterea copiilor, va fi spre nenorocirea lor și a părinților.

Dacă ni-e drag de copilul nostru, dacă îl iubim, atunci nu-l lăsam să facă lucruri neavuițioase.

E drept, că copilul mai șor face rău decât bine, dar tocmai de aceea avem să fim cu îndoită băgare de seamă asu-

pra purtării lui, să nu i dăm voie a face rău, ci să lăsam să se desvolte în el numai acelea părți, cari îl îndeamnă a face bine. Să plivim buruiana din grâu, și să lăsam să crească numai grâul. E un lucru cam greu acesta, dar cu puțină osteneală se poate face.

Cea mai mare putere asupra copiilor o are purtarea părinților. Toate dela ei le învață copilul. Părinții cu purtări bune au copii buni. Se poate întâmpla însă, ca părinți buni să aibă copii răi. Dar și aici tot părinții poartă vina, pentru că n'au fost cu băgare de seamă, ca copilul lor să nu se întâlnească cu copii stricați, la jocuri pe uliță, sau la vite pe câmp.

Veți zice, că sunt și părinți beți, bătași, hoți, dar copiii lor sunt buni. Și eu zic că sunt, deși puțin, dar sunt. Să nu ne mirăm. Creșterea copiilor e întocmai ca și lucrarea pământului. Altcum să lucrăm pământul nășipos și altcum cel lutos. Ce se face bine în pământul nășipos, nu se face bine în cel lutos. Așa și copiii. Este câte unul pricepător, care vede el singur, că nu e bine cum să poartă tatăl său. Nu-i cade bine, când îl vede beat, tăvălit în tină, ori cu capul spart, sau dus de gendarmi, rău de oameni. Pentru un astfel de copil e desul, ca să învețe el singur din pășania părinților. Nu tot așa să întâmplă însă cu copilul mai ușurat, care nu bagă în seamă toate acestea, apoi mai are și un tată, de-i dă sfat rău.

Multă băgare de seamă trebuie la creșterea copiilor, dar durere, că tocmai aici f. cam mai puțin. Am zis, că purtarea părinților are cea mai mare putere asupra copiilor. Aceasta nimeni nu o poate trage la îndoială. Copilul tot ce învață, învață dela părinți. Copilul e oglinda părinților. Dacă te uiți la un copil și la purtarea lui, mai totdeauna și se spune cine sunt părinții lui. Cum este izvorul așa e și pârâul.

Sufletul copilului de micuț se înveștă în casa părinților, când acestia în fața copiilor să bat, să sfădesc, să îmbată, vorbesc tot felul de vorbe urâte, oăci copilul își pierde rușinea și se face om o braznic.

Sunt părinți, cari când aud pe copilul lor că înjură răd, și le pare bine, oăci copilul e „ocoș”. Copilului nu-i este însă ertat nimic rău să audă și să vadă la părinți.

Părinții să trăiască în frica lui Dumnezeu, ca și copiii lor să învețe să fie așa. Părinții se cercetează biserica, ca și copiii lor să facă așa. Părinții să-și iubească școala, ca și copiii să facă aceasta. Părinții să trăiască în iabire cu vecinii și cu alții, ca și copiii lor să trăiască așa. Părinții să ajute biserica, școala, pe cei lipsiți, ei unii pe alții, ca și copiii lor să facă așa. Părinții să-și iubească legea, limba, neamul și patria, ca și copiii lor să facă astfel.

(Va urma).

cereau și dela corporațiuni sociale, economice și culturale *nemaghiare*, nu numai dela cele maghiare. Faptul acesta însă, așa credem, că nu împedecă pe nime să-și comunice din inițiativă proprie părerile în chestia votului universal, iar guvernul va studia, credem, cele cuprinse în vre-un memorandum necerut de guvern cu aceeași minuțiozitate, cu care va studia cele cuprinse în memorandele pe cari le-a cerut deadreptul, prin circulara din întrebare. Ori, ca să vorbim mai la înțeles, nime nu împedecă comitetul executiv al partidului național român, ca în chestia reformei electorale, care tot mai bine se apropie de rezolvare, să precizeze într'un memorandum punctul de vedere al poporului român din patrie, dorințele pe cari le nutrește Românii de mult în privința aceasta, și să înainteze memorandumul guvernului spre studiere.

În circulara sa, domnul ministru-prezident spune, că „problema cea mai apropiată a legislațiunei ungare este reforma dreptului electoral”, dela a cărei norocoasă rezolvare a-târna interesele cele mari „ale dezvoltării viitoare a națiunei”. Ceea ce înseamnă, că guvernul e firm hotărât să ducă la îndeplinire întregul program cu care a venit la putere, primind dela Coroană conducerea țării, deci și punctul din program, care să refere la reforma electorală.

Să spune mai departe în circulară, că s'au luat măsuri, ca datele recensământului din urmă, de pe anul 1910, să fie prelucrate de urgență, fiindcă ele vor avea să servească de bază la compunerea proiectului de lege referitor la reformele electorale, însă guvernul vrea să aibă și alt material la dispoziție, pentruca procederea sa la rezolvarea problemei se fie cât se poate de corectă. De aceea, să cer și doresc în circulară următoarele din partea domnului ministru-prezident:

„... În afară de îndrumarea prin datele statistice, afiu de lipsă să cunosc din păreri bine precizate, cari se ridică după posibilitate peste curentele politice de, zi și peste punctele de vedere de partid, concepția acelor factori ai vieții științifice și sociale maghiare, cari pot să țină cont de-a li-se lua în considerare părerile. Asemenea vreau să cunosc părerea acelor cercuri economice de specialitate, cari petrec cu atențiune zilnic chestiunile practice ale țării, îi simțesc nevoile și cearcă modalitățile de sanare.

Spre acest scop mă adresez cu deplină încredere la acei factori ai vieții publice, la a căror păreri țin mult, și dintre cari o parte s'a ocupat și până acum cu problema reformei electorale din punct de vedere practic sau teoretic. Îi rog deci, să supună la o apreciere serioasă chestiunile principale ale reformei dreptului electoral și să binevoiască a-mi face cunoscut punctul de vedere în aceasta chestiune, încă în decursul anului, iar dacă e posibil, cât mai curând.

Natural, că părerile numai așa vor face un serviciu bun cauzei, dacă factorii respectivi vor expune nu numai direcția fundamentală a punctului lor de vedere, care de altfel la unii este cunoscută, ci vor și lumina întrebările, prin o motivare detaliată.”

*

Asta e, ce se cere în circulara guvernului. Informațiuni, cum ar fi bine să se facă reforma electorală, și motivare detaliată, că de ce să se facă așa, și nu altcum? Iar tocmai pentru că scopul este adunarea de astfel de informațiuni, credem, că nu ar fi rău, dacă informațiunile s'ar da și din partea a-

celora, cari nu au primit provocare să le dea, dar să țin chemați și îndreptățiți a le da. Guvernul sigur că le-ar primi cu bucurie.

Societatea pentru fond de teatru român.

Societatea pentru fond de teatru român își va ținea adunarea sa generală în Blaj în zilele de 16/29 și 17/30 August 1911. Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai Societății, precum și pe toți binevoitorii și sprijinitorii culturii românești.

Brasov, în 23 Iulie (5 Aug.) 1911.

Virgil Onițu m. p., Dr. Iosif Blaga m. p.,
viceprezident. secretar.

Program:

I.

Sedința primă: Marți, în 16/29 Aug. 1911.

1. Deschiderea adunării generale la 9 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Presentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de casă.
4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea rapoartelor de casă și a socotelilor.
6. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari în înțelesul §-ului 5 din statutele societății vor înscrie membri noi — fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.
7. Citirea conferențelor corăspunzătoare scopului societății, anunțate prezidentului înainte de adunare.
8. Închiderea ședinței.

II.

Sedința a doua: Mercuri, în 17/30 Aug. 1911.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.
2. Citirea sumarului ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri noi.
4. Raportul comisiei înscrinate cu cenzurarea raportului casarului.
5. Raportul comisiei înscrinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
6. Determinarea locului unde se va ținea adunarea generală în 1912.
7. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea sumarului din ședința a II-a.
8. Închiderea ședinței.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Raportul desp. Săliște „al Asociațiunii”, cântă adunarea districtuală, convocată pe 13 August n. c. la Armeni.

(Fine).

Iată și prelegerile ținute în comunele despărțământului:

1. Alămor:
1. „Despre tovărășii”, de Simeon Alămoreanu, paroh (Alămor).
2. Scopurile „Asociațiunii”, de Dr. Ioan Lupaș, protopop (Săliște).
3. „Urmările betiei”, de Const. Criștiu, învățător în Săliște.
2. Amnaș:
4. „Prăsierea pomilor din sămânță”, de Ioan Danou, inv. (Amnaș).
3. Aciliu:
5. „Chemarea dascălească”, de Dr. Ioan Lupaș, protopop.
4. Cacova:
6. „Progresele născute culturale și economice în cei din urmă 50 de ani”, de Dr. I. Lupaș, prot.
7. „Despre poame”, de I. Hanzu, preot în Cacova.
8. „Despre nutirea animalelor”, de I. Hanzu, preot.
5. Galeș:
9. „Despre lux”, de Ilie Iosof, preot în Galeș.
10. „Însemnătatea românească a sărbătorii sf. Paraschiva”, de Dr. I. Lupaș, prot.
11. „Importanța dreptului electoral și temeiurile sinodalității în biserica noastră”, de Dr. I. Lupaș, prot.
12. „Mama lui Șaguna”, de Nic. Răchitan, capelan în Galeș.

13. „Despre holeră”, de Ioan Bătuca, notar în Galeș.
14. „Despre boala de gură și de unghii a vitelor”, de I. Bătuca, notar.
6. Gurarului:
15. „Legătura dintre conducători și popor”, de Dr. I. Lupaș.
16. „Cuvinte de mângâiere pentru cei arși”, de Dr. I. Lupaș.
17. „Scopul „Asociațiunii”, de I. Manta sen., preot în Gurarului.
18. „Primejdia holerei și alte boale lipicioase”, de Aurel Decei, notar în loc.
19. „Sfaturi igienice”, „Curățenia și sănătatea”, de I. Manta sen., preot.
20. „Viața lui Șaguna”, de I. Manta, preot în loc.
21. „Părinții ca învățători”, de Emilian Stoica, inv. în loc.
22. „Note din administrație”, de Nic. Comaniciu, notar în loc.
- Toate aceste prelegeri au fost împreunate cu teatru, declamări, cântece în cor de copii și cu joc.
7. Mag:
23. „Despre „Asociațiune” și reuniunile de morți”, de Alexandru Vlad, preot în loc.
24. „Credințele deșarte”, de George Ittu, învățător în loc.
25. „Boale lipicioase și despre holeră”, de Al. Vlad, preot în loc.
26. „Din geografie”, de Vasile Părăianu, inv. în loc.
27. „Despre cultura femeii”, de doamna Aurelia Pop din Săcel.
28. „Despre lapte”, de Vas. Părăianu, inv. în loc.
8. Orlat:
29. „Primejdia holerei și mijloacele de apărare contra ei”, de Ioan Iliu, not. în Orlat.
30. Citire din „Isprăvile lui Păcală” ale lui P. Dulfu, de Leon Maior, învăț. în loc.
31. „Fefelesga”, năvelă de Ioan Agârbișeanu, preot în Orlat.
32. „Despre însoțiri pentru asigurarea vitelor”, de I. Stoia, inv. în loc.
- In Duminică s'a declamat, s'a cântat în 2 voci; s'a predat dialogul: „Despre credințe deșarte” și „Despre sărbătorile băbești”.
9. Săliște:
33. „Despre măsurile, ce au de a se lua împotriva holerei”, de Dr. Nicolae Calefar, medic în Săliște.
34. „Istoricul Asociațiunii și însemnătatea ei”, de Dr. I. Lupaș, prot. în loc.
35. „Despre apa de beut”, de Dumitru Banciu, farmacist în loc.
36. „Chestiuni economice locale din prezent”, de I. Chirea, notar în loc.
37. „Șezătoarea”, teatru de copii și „Apostol”, de Ost. Goga, tablou viu și declamarea poezii aranjate de corpul învățătoresc din Săliște.
38. „A cui e școala?”, de Dr. I. Lupaș, prot. în loc.
39. „Viața unei mame credincioase”, de Dr. I. Lupaș, prot. și „Despre creșterea și hrănirea copiilor mici”, de Dr. N. Comșa, medic, Săliște.
- In ziua de sf. Andrei s'a aranjat o sărbătoare școlară, unde elevii școlii au cântat în cor, au declamat; s'a predat „In seara de Crăciun”, dramă într'un act, de către învățătorul Valeriu Pană și dăoara Mărioara Goșa din Săliște. S'au încasat 220 cor. în favorul copiilor săraci.
10. Săcel:
40. „Despre puterea credinței”, de Dr. I. Lupaș, prot.
41. „Îmbrățișarea meseriilor”, de Const. Criștiu, inv. în Săliște.
11. Sibiel:
42. „Apărarea contra holerei”, de Aurel Hătegan, notar în loc.
43. „Școala poporului”, de Dr. I. Lupaș, prot. în Săliște.
44. „Despre meserii”, de Const. Criștiu, inv. în Săliște.
45. „Pomărit: creșterea trunchiului și a corvoanei”, de Ioan Dobrotă, inv. în Sibiel.
46. „Folosul însoțirilor” de Valer Popoviciu, preot în Sibiel.
47. „Povești”, de Anton Panu, citire de Nic. Bamea inv. în loc.
- S'au aranjat sărbări școlare, cu cântece și declamări.
12. Tilișca:
48. „Puterea crucii” de Dr. I. Lupaș, prot. în Săliște.
49. „Însemnătatea „Asociațiunii” de Ioan Bratu, inv. în Tilișca.
50. „Măsuri contra holerei” de Valer Miclea, notar în loc.

51. „Însemnătatea bibliotecilor satești” de I. Bratu inv. în loc.
52. „Creșterea vitelor și boalele lor”, de I. Iosof, preot în loc.
53. „Despre testament” de Gheorghe Păcurar inv. în loc.
54. „Despre morhuri și primul ajutor la oameni” de Daniil Săroiu inv. în loc.
55. „Însemnătatea asocierilor în comune” de Petru Iuga preot în loc.
56. „Creșterea copiilor în familie” de I. Bratu, inv. în loc.
57. „Faptele mitropolitului Șaguna” de Daniil Săroiu inv.

Aceste prelegeri au fost împreunate cu coruri de copii și declamări.

13. Topârcea:

58. „Îmbrățișarea meseriilor” de Dr. I. Lupaș, prot. Săliște.
59. „Folosul cărților” citire de Dr. O. Ghibu, profesor, Săliște.
60. „Despre viața de via” de Cornel Schiau inv. în Topârcea.
61. „Despre băncile satești” de Vasilie Suci, preot în loc.
62. „Despre contracte, înțabulări și testamente” de Iacob Manoilă, notar în loc. S'au mai ținut patru șezători literare.
14. Vale:
63. „Trecutul comunei Vale” de Dr. I. Lupaș.
64. „Despre credințele deșarte” de Ion Agârbișeanu din Orlat.
65. „Despre holeră” de Gheorghe Salomie, notar în Vale.
66. „Despre scopul „Asociațiunii” și activitatea ei până în prezent” de Gheorghe Ittu preot în Vale.
67. „Moștenirea părintăsoasă” de Dr. I. Lupaș protopop Săliște.

Săliște, în 17/30 Ianie 1911.

Dr. N. Calefariu
dir. desp.

Valeriu Pană
secretarul desp.

Serbările din Blaj.

Pentru serbările culturale, cari se vor ținea în zilele 27—30 August n. c. în Blaj, s'a stabilit din partea unui comitet aranjator local, presidat de domnul Dr. Iuliu Maniu, următorul program:

I. Preziua serbărilor.

(27 Aug. st. n.)

1. Primirea și întâmpinarea comitetului central al „Asociațiunii” și al „Societății pentru fond de teatru român”.
2. Seara la orele 8 întrunire de cunoștințe.

II. Ziua întâi.

(28 Aug. st. n.)

- a) Dimineața la orele 7 și trei pătrări liturgice solemnă în biserica catedrală, celebrată de Exce'lența Sa P. S. D. Mitropolit.
- b) La orele 11 a. m. ședința I. a „Asociațiunii”, în biserica catedrală.
- c) La orele 12 și trei pătrări deschiderea expoziției culturale a despărțământului Blaj.
- d) La orele 1 și jum. d. a. banquet. *)
- e) La orele 4 p. m. conducet etnografic. După acesta dl. dir.-prof. Dr. Ambrozie Cheșianu va ținea prelegere populară.
- f) La orele 8 seara „Concert”.

III. Ziua a doua.

(29 Aug. st. n.)

1. Dimineața la orele 7 și trei pătrări liturgice și părăstas pentru întemeietorii „Asociațiunii”.
2. La orele 9 a. m. ședința primă a „Societății pentru fond de teatru român”.
3. La orele 10 și jum. a. m. ședința festivă a secțiilor literare.
4. După amiază la 4 ore ședința a II-a a „Asociațiunii”.
5. La orele 8 seara „Mănăstirea Argeșului” și după aceea bal.

IV. Ziua a treia.

(30 Aug. st. n.)

1. Dimineața la orele 6 și trei pătrări liturgice și doxologia cea mare.
2. La orele 9 a. m. ședința a doua a „Societății pentru fond de teatru român”.
3. La orele 11 a. m. alte adunări oficiale.
4. La orele 3 p. m. ședința continuativă a secțiilor științifice.
5. La orele 8 seara teatru.

*) Prenotări până la 25 Aug. n.

Din România.

Noul costum preotesc.

În sesiunea de toamnă, membrii consistorului superior bisericesc din România vor avea de discutat un proiect de regulament, privitor la costumele pe cari le vor purta pe viitor preoții din regatul român. Acest proiect de regulament a fost întocmit de o comisie de membri ai consistorului superior bisericesc, cari s'au întrunit la Sinaia sub președinția P. C. Sale, Arhimandritul Mitrofor *Dionisie*, starețul mănăstirii Sinaia.

Ca raportor al acestui regulament a fost ales preotul C. Ionescu de la biserica Ciuibu cu Barză din capitala României.

Nouile costume prezintă particularități, cari au menirea de a da o înfățișare cu totul nouă îmbrăcămintei preoților din țară.

După proiectul de regulament, întocmit de membrii comisiei însărcinate cu acest lucru de consistorul superior bisericesc, cităm următoarele:

Potcapiul pe viitor va fi de postav negru, cu bordură puțin pronunțată, și cu panglică neagră de rips. Diaconii vor purta potcapiu fără panglică.

Sub nici un motiv nu se va permite, ca potcapiul să fie de pluș, de păsă ori de catifea.

Culionul va fi purtat numai de preoții, cari au ocupat ori ocupă diferite demnități bisericești.

Culionul de culoare vișinie închisă va fi purtat de protoerei și revizori elesiastici.

Culioanele de culoare violetă (liliachie) vor fi purtate de membrii consistoriilor spirituale.

Culioanele de culoare albastră închisă vor fi purtate numai de preoți, cari au ocupat demnități bisericești.

Purtarea culionului și a potcapiului va fi obligatorie când preoții vor merge la biserică, la autoritățile civile și la cele militare.

În afară de aceste împrejurări, preoții vor purta pălărie de pluș negru lustruit, ca și preoții noștri.

Părul capului pe viitor va fi tuns și bine îngrijit.

Reverenda sau antereul va fi de culoare neagră și croit pe corp. Cordonul ce se pune peste reverendă va fi de culoare neagră și de panglică.

Preoții, cari ocupă demnități bisericești, vor purta cordoane la fel cu culoarea potcapiului.

Rasa sau giubeaua va fi de asemenea din materie de culoare neagră, nu va avea nici o despicătură și nu va avea nasturi de încheiat.

Nu mai la guler va avea o copcă, cu o încheetoare de găitan.

Dela 1 Mai până la 1 Septembrie, din cauza căldurii prea mari, preoții vor putea să poarte reverenți și giubele de culoare cenușie închisă.

Preoții din parohiile rurale în hotarele comunei lor vor putea purta antereul și giubeaua mai scurtă, și făcută din materie de casă.

În afară de comuna lor, și când vor fi chemați înaintea autorităților comunei, se vor prezenta în uniforma reglementară.

Monahii, clerul monahal, va purta costumele de azi, cu foarte mici modificări.

Dela direcțiunea

gimnaziului român gr. or. din Brad.

Înștiințare pentru începerea anului școlar 1911/1912.

Anul școlar 1911/1912 se începe la 1 Septembrie n. adică 19 August st. v. 1911.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poțiti a se prezenta cu fiii sau fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1, 2 și 4 Septembrie n. adică 19, 20 și 22 August st. v. 1911, spre înmatriculare. Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la gimnaziu, ori școala primară, împreună cu aceasta, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniu școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Examenele de corectitudine, de primire și supletorii se vor ține la 30, 31 August n. o. Ceice se vor prezenta mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întârzierii.

În clasa I gimnazială se primesc numai școlari, cari au implinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea. Asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani hotărăște conferința

profesorală, și numai în 5 Septembrie se primesc atari școlari, dacă nu s'au ajuns numărul prescriis pentru o clasă.

Școlarii din școala populară se vor primi în școala primară, ori în cl. I. gimn.

În școala primară nu se solvește didactru.

În clasele gimnaziale școlarii români gr. or. și gr. cat. din protopresbiteratele Zarandului și Hălmeagului solvesc didactrul de 16 cor. pe an, iar cei de alte confesiuni, de alte naționalități și din alte locuri, câte 24 cor. pe an.

Fiecare școlar solvește pentru bibliotecă câte 2 cor. la an, taxa de înscriere 6 cor., pentru atestate și anuar 3 cor., pentru „fondul școlarilor morboși” câte 1 cor., pentru fondul de excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu conduită bună, se scutesc de didactru, sau se împărțesc de ajutoare și beneficii din fondul „Masa studenților”, sau din alte mijloace, de cari dispune institutul. Ceice se simt îndreptățiți la scutirea de didactru, la înscriere sau a-și prezenta cererea instruată în regulă.

Didactrul se solvește deodată la înscriere sau în două rate, și anume: întâia rată la înscriere și a doua în Februarie necondiționat.

Toate celelalte taxe în sumă de 14 cor., se solvesc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, școlarii nu pot ocupa quartire.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, admise la acest institut. Cărțile rupte și murdare se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere să sibe îmbrăcăminte corespunzătoare și haine de pat.

În 5 Septembrie 1911 medicul gimnazial va vizita școlarii în prezența dirigentului de clasă, se va face împărțirea oarelor și se vor începe prelegerile pe anul școlar 1911/1912.

În 10 Septembrie n. 1911 se va face Învocarea Duhului Sfânt și citirea legilor școlare.

Brad, 26 Iulie 8 August 1911.

Direcțiunea gimnazială.

NOUTĂȚI.

Adunare populară. Duminecă în 20 August n. să ține în *Ohaba-Bistra*, de lângă Caransebeș, o adunare populară, în chestia votului universal și a reformelor militare. Vor participa mai mulți membri ai comitetului național. Începutul adunării la orele 3 și jumătate d. a.

Distincțiune. Domnul Dr. *Emilian Voicu*, profesor la facultatea teologică din Cernăuți, a primit dela Maiestatea Să, Monarhul nostru, titlul și caracterul de consilier aulic.

Conții între ei. Tinărul conte ungar, *Károlyi Lőzse*, a rostit zilele trecute o vorbire în dietă în contra reformelor militare, spunând între altele și următoarele despre armata monahiei noastre: „La 1849, când au fost duși la eșafod cei mai buni ai noștri, armata aceasta a avut rolul câlțului. Alt conte, din Austria, *Adalbert Sternberg*, care se află la Marienbad, luând cunoștință despre aceasta ofensă s'aduș armatei austro-ungare, a telegrafat contelui *Károlyi* următoarele: „Ai necinstit armata austriacă în care a servit cândva tatăl meu ca colonel și ca general. Dacă nu retrătezi numai decât te declar în public de calumniator”. Va retracta oare preatinerul conte *Károlyi*, ori va preferi să rămână calumniator?!”

Achitat. Părintele *Ciordaș*, preot din Bihor, tatăl avocatului Dr. *Ciordaș* din Beiuș, a fost dat în judecată pentru agitație în contra Ungurilor, dar tribunalul regesc nu a aflat nici o urmă de agitație în sarcina acuzatului și l'a achitat.

Concurs de costume naționale. Liga culturală din București a ținut Duminecă un concurs de costume naționale, (al doilea) în Vălenii de munte. A participat multă lume, din toate clasele sociale, din București, mai ales studenți și studențe. Cei sosiți pentru a lua parte la serbări au mers întâi la locuința domnului *N. Iorga*, care a așteptat și primit la poartă pe toți cei ce l'au vizitat. Au luat parte la concurs costume foarte frumoase naționale, dintre cari cele mai frumoase au fost premiate. Seara s'a dat o serată dansantă.

Bun țințăș. Maiestatea Să, Impăratul și Regele nostru *Francoisc Iosif I*, care se află acum la Ischl, a fost Luni la vânătoare, și cu un glonț de pușcă a călcat la pământ un prea frumos cerb. E un bun țințăș și acum Monarhul nostru, la etatea frumoasă de 81 ani!

Holera. După ce s'au ivit cazuri de holera și în Triest, guvernul austriac a luat toate măsurile necesare, ca holera să nu treacă și în monarhia noastră austro-ungară. Măsurii severe de apărare s'au luat de altcum și din partea guvernului nostru.

Congres contramandat. În Septembrie era să se țină în Roma congresul dermatologic, la care își anunțaseră participarea capacități medicale din toate țările lumii. În urma holerei însă congresul a fost contramandat, respective amănat pe anul viitor, când se va ține cu siguranță, în luna Aprilie.

† **Ioan Doctor**, funcționar tânăr de bancă, a decedat în Bruck lângă Muhr. Odihnească în pace.

Omor cu jaf. În comuna *Edelény*, nu departe de orașul *Miskolcz*, a fost omorât în una din nopțile trecute crâșmariul *Czeiszler*, nevasta lui, în etate de 18 ani, și sora lui, de 16 ani. Ucigașul, ori ucigașii, au furat apoi bani în sumă de 1000 coroane și mai multe obiecte de valoare, și au dispărut. Jandarmii au arestat pe un măsar, cu numele *Regula*, în contra căruia e mare bănuială, că el ar fi făptuitorul acestei înfricoșătoare crime.

Vlaicu va sbura la noi. Domnul inginer *Vlaicu*, care a avut în București o splendidă reușită cu noul său aeroplan, are de gând să vină cu aeroplanul la noi, cu ocaziunea ținerii adunării generale a „Asociațiunei” și să se urce în văzduh cu aeratul sev, de pe câmpul libertății din Blaj.

Avis. Cu ocaziunea adunării de constituire a noului despărțământ al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, — care se va ține în 7/20 August a. o. la orele 10^{1/2}, în biserică nouă din Sălciova de jos (A. Szolcsva), — se va da banchet, iar seara petrecere. Doritorii de a lua parte la acest banchet, sunt rugați a se însușina cu 3 zile înainte. *R. Gombos, paroh.*

Primarii din Ungaria în Praga. Optzeci și cinci de primari de ai orașelor din Ungaria au fost zilele trecute în Praga pentru a vizita instituțiunile orașului acestuia. Au fost primiți cu multă sfăvilitate și s'au dat în onoarea lor multe banchete.

† **Petru Opre.** În comuna Macea din comitatul Aradului a murit *Petru Opre*, cunoscut publicului mare pe urma curei sale de apă, pe care o practica cu bun succes în Arad. A vindecat pe mulți bolnavi de neurastenii, ca pe *Rákosi Victor*, *Jesz-neszky Sándor*, și pe alții.

Hymen. *Elisaveta Henteș* și *Alexandru Vidrighin-scu*, absolvent de teologie, cununăți. Oca-Superioară, în 17/30 Iulie 1911.

Dela direcțiunea de finanțe din Sibiu primim informațiunea, că ministrul reg. ung. de comunicațiune a estins și asupra lunilor August și Septembrie, anul curent, favorul reducerii de taxe pentru transportul de sare, făcut pe liniile ferate ale statului, sub condițiile de mai înainte, anume: dacă se folosesc în scopul acesta vagoane întregi. Amănuntele să pot afla la oricare gară.

Păduri aprinse. S'au aprins pădurile cele estinse dela *Franzensfeste* (Austria) și au ars în curs de mai multe zile, fără a putea fi stâns focul din partea pompierilor și a miliției. În cele din urmă focul a putut fi totuși localizat, și acum e stâns de tot.

Învățători păcătoși. Comisiunea administrativă a crașului liber regesc Arad a suspendat pe învățătorul *Szöke Antal* din post, pe motivul, că tribunalul l'a pus sub acuză pentru defraudare. În contra directorului de școală *Szántó Lajos* și în contra unui învățător cu numele *Lantos Miksa* a ordonat apoi cercetare disciplinală, pentru mai multe lucrări înocente. Așa! așa. Măturați acolo, domnilor, unde e de măturat, nu în școalele noastre, unde grijim noi ca să fie observată curățenia!

De necrezut. Ziarele maghiare scriu, că într-o comună șvabească din *Bacica* (Banat), curatorul bisericii evanghelice a ținut Duminecă în orașma satului o vorbire de cuprins agitator, îndemnând șvabii să țină la limba lor și aruncând vorbe grele la adresa Maghiarilor. Șvabii l'au ascultat la început în liniște; apoi au început să-l injure, l-au luat în urmă la bătaie, și l-au dat afară din orașma. Nu credem, că tocmai așa s'au întâmplat lucrurile!

Răscumpărare. Dl. *Octavian I. Morariu* și d-șoara *Victoria M. Vasile*, din Sibiu, răscumpărându-și biletele de logodnă, au dăruit fondului Dr. P. Span, pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, suma de 10 coroane.

Cărți și reviste.

Cum s'a stricat limba românească, studiu literar și filologic, de *I. N. Lahovari*, doctor în drept, licențiat în litere, laureat al concursului general din Paris. Estras din „*Convorbiri literare*”. O broșură de 91 pagini, bine scrisă, care poate fi cedită cu folos de cei ce vreau să-și însușească o limbă bună românească. Prețul nu e indicat.

Nr. 1211/1911.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru două burse de câte 400 Cor. și pentru o bursă de 700 Cor. din Fundațiunea *Teodor Sandul*, în următoarele condițiuni:

A. Bursele de câte 400 Cor. se dau tinerilor români, cari urmează vre-o școală specială de industrie (cum sunt: școlile de lemnărie și metalurgie din Aiud, Cluj, Mureș-Oșorhei și Timișoara, școala pentru industria lemnului din Brașov, sau școala de ceramică din Zlatna, sau școlile de țesătorie din Késmárk și Cisnădie lângă Sibiu).

Dacă nu se vor găsi concurenți, cari urmează la asemenea școli, bursele se vor da tinerilor cari urmează la vre-o școală inferioară de agricultură sau ramurile ei (cum sunt: școlile din Lugoj, Sănmiclașul-mare, Șimleu și Mediaș, sau școala de grădinarit din Budapesta, sau școala de vințelari din Aiud).

B. Bursa de 700 Cor. se dă tinerilor români, cari urmează la vre-o școală superioară de industrie (cum sunt: școlile de industrie din Budapesta și Cașovia).

Dacă nu se vor găsi concurenți, cari urmează la asemenea școli, bursa se va da tinerilor, cari urmează la vre-o școală superioară de agricultură (cum sunt: școlile din Magyaróvár, Cașovia, Debrecin și Cluj).

C. Toți concurenții dela școlile de industrie sau agricultură, cari doresc să obțină una dintre cele trei burse mai sus înscrise, au să-și înainteze până la 1 Septembrie nou 1911, comitetului central al Asociațiunii (Sibiu—Nagy-szeben, Str. Șaguna Nr. 6) cererile însoțite de următoarele acte:

1. certificat de botez,
2. certificat de avere a lor și a părinților,
3. certificat de moralitate,
4. certificat de sănătate,
5. certificat despre praxa și studiile făcute,
6. eventual un act prin care să-și dovedească înrudirea cu fondatorul.

Dintre concurenții cei înrudiți cu fondatorul vor fi preferați, dacă vor fi egali cu ceilalți în ce privește purtarea morală și ovalificația școlară.

Toți bursierii vor avea să se oblige în scris, că după terminarea studiilor se vor stabili în Ungaria pe teritoriul locuit de Români, iar dacă nu vor putea implini această condiție, vor avea să înapoieze Asociațiunii, în curs de 15 ani după terminarea studiilor, suma ce-au primit-o ca bursă din fundațiunea *Teodor Sandul*. Această obligațiune va fi semnată și de părinții sau tutorii bursierilor.

Bursele votate se vor mandata din partea Asociațiunii numai atunci, când bursierii vor dovedi pîntr'un certificat, că sânt primiți la vre-o școală de meserii sau agricultură.

Cererile înscrise după terminul de 1 Septembrie n. 1911, nu vor fi luate în considerare.

Din ședința comitetului central, ținută la 19 Iulie 1911.

A. Bârseanu mp., v.-prezident. Oct. C. Tăslăuanu mp., secretar.

Nr. 578/1911 prot.

(292) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala gr.-or. română din Zlagna (Szász-Zalatna), protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: salar din repartitie pe popor 600 cor. iar restul până la 1000 cor. se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales; cvartir în edificiul școlii și grădina.

Învățătorul e îndatorat a cerceta sf. biserică și a cânta cu școlarii în Dumineci și sărbători la sf. liturghie, iar după încetarea din viață sau abdicarea actualului cantor va avea să îndeplinească toate funcțiile de cantor în și afară de biserică pe lângă venitele cantonale uzitate.

Ceice dorește a reflecta la acest post să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiterat subsemnat în termenul deschis și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic.

Agnita, 26 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului Agnita în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopresb.

Nr. 579/1911 prot.

(291) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala profesională gr.-or. română din Agnita, protopresbiteratul Agnitei se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. și anume 500 cor. din repartitie dela popor, 500 cor. ajutor dela veneratul Consistor arhidiec.

2. 20 cor. remunerație pentru cultivarea grădinei școlare de pomi.

3. 4 stângini □ de lemne dela comuna politică. Taxa pentru facerea lor în pădure și adusul acasă cade în sarcina învățătorului.

4. Locuința corespunzătoare în edificiul școlii.

La cvinvenale e îndreptățit numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Învățătorul ales se deobligă a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei răspunsurile la sf. liturghie, iar în serile din postul Crăciunului va instrui pe adulți împărțindu-le cărți din bibliotecă spre citire.

Ceice vor fi în stare să formeze cor cu tinerimea, vor fi preferați și remunerați deosebit.

Concurenții să-și înainteze petițiile cu toate documentele de lipsă în senzul regulamentului școlar subsemnatului oficiu protopresbiterat și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 26 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat al Agnitei în înțelegere cu comitetul parohial din loc.

Ioachim Muntean
protopresb.

Nr. 580/1911 prot.

(290) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr.-or. română din Rodbav, protopresbiteratul Agnitei se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în „Telegraful Român” cu următoarele condiții:

1. Venitele sunt:

a) din repartitie școlară 5% 32 cor. 25 fileri.

b) lemne dela comună (2 stângini) socotite în 40 cor.

c) subvenție dela biserică (tot prin repartitie) 327 cor. 75 fileri.

d) dela Vener. Consistor arhid. 200 cor. laolaltă 600 cor.

Restul se va cere dela stat.

e) cvartir în edificiul școlii, iar în loc de grădina încă 2 stângini de lemne.

La mai mult parohia nu se obligă.

2. Învățătorul ales va avea să propună și la școala de repetiție și se îndatorează a conduce copiii regulat la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Concurenții să-și înainteze petițiile cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiterat și să se prezenteze într-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări.

Agnita, 26 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat al Agnitei în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopresb.

Nr. 577/1911.

(293) 1—3

Concurs.

Devenind vacant postul de învățător împreună cu cantorat, dela școala gr.-or. română din Ighisdorful românesc, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: a) dela biserică 435 cor. 66 fil., b) 5% din repartitie 164 cor. 34 fil., iar restul până la 1000 cor. se va cere ajutor dela stat după documentele celui ales. La cuincuenal alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani la această școală și se va cere dela stat și aceasta.

Cuarta constatător din 2 odăi 1 bucătărie, 1 cameră și pivniță. Relut dela grădina 20 cor. Dela bobotează circa 25 cor. Dela înmormântări circa 20 cor. Învățătorul e dator a ținea singur strana la vecernie și utrenie, ear la liturghie a cânta regulat cu copiii fără vreo-altă remunerație.

Învățătorul e dator a propune atât în școală de toate zilele, cât și în cea de repetiție religioasă, a conduce școala de repetiție și a cultiva grădina de pomări.

Învățătorul va avea să dovedească că pe lângă calificațiunea prescrișă de lege are și calificațiunea muzicală pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc, pentru care va fi separat rebonificat.

Concurenții sunt dator a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul.

Ighisdorful românesc în 14 Iulie 1911.

Pentru comitet:

Ioan Constantin
preș. comit. par.

Iosif Căluțu
notar.

Am văzut: **Ioachim Muntean**
protopresb.

Ad Nr. pp. 764/1911.

(289) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale gr.-or. române din acest tract, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. **Butene** cu salar de 1000 coroane a) dela comuna bisericească prin repartitie 407 cor. 28 fil., b) din venitul cantoral 108 cor. 72 fil., c) ajutorul ce se va cere dela stat 484 cor. 1/4 jug. grădina, lemne de foc și cuartir liber în edificiul școlii.

2. **Calățele** cu salar de 1000 coroane din care a) 300 cor. din cassa bisericească, b) 300 cor. repartitie dela popor, c) 400 cor. ajutor dela stat ce se va cere, 1/4 jug. de grădina, 2 stângini lemne de foc și cuartir în edificiul școlii.

3. **Cara** cu salar de 1000 cor. din care a) 600 cor. dela popor prin repartitie și naturalii, b) 400 cor. ajutor din fondul eparchial școlar, c) 1/4 jug. grădina și cuartir liber în edificiul școlii.

4. **Mănăsturul-ung** cu salar de 1000 coroane a) 600 cor. dela popor prin repartitie, b) 400 cor. din fondul eparchial școlar, 1/4 jug. de grădina și cuartir liber în edificiul școlii.

Învățătorii din aceste comune, sunt dator a propune religioasă școlărilor de toate zilele și de repetiție, a cânta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbătorile de peste an, și a instrui pe analfabeți în cetit și scris în timpul de iarnă.

Cuincuenalele se vor computa numai după serviciul neîntrerupt de 5 ani la respectiva școală.

Concurenții au să-și înainteze petițiile subsemnatului în termenul sus indicat și să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare la s. biserică, ca să-și arete dexteritatea în cântări și ca să fie cunoscuți de popor.

Cluj, 21 Iulie 1911.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

Papier à Cigarettes**ABADIE****PARIS**

se capătă în toate tutungeriile.

124 b) 8—

Cancelarie administrativă și biuro de informațiuniîn **Budapesta.**

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijloace împrumuturi personale, hipotecare și amortizațiunile ieftin și în scurt timp; mijloace cumpărări, vânzări, exarândări de bunuri, mașini, motoare, și alte recheste economice; finanțez parcelări de mori, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efectuează tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat.

VIII Aggteleki-u 10., I. 7. Telefon 171-27.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—89

Birou central, stabiliment medical:
Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și 4—5 p. m.

[448] 31— Director-șef

Dr. Cosmutza.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNYîn **Timișoara-Fabric**

se recomandă spre pregătirea clopotelor nou, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (278) 40—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de meta!.

Prețouranturi ilustrate gratis.

Crutați și Vă încercați norocul fără margini!

Fiecare loz câștigă necondiționat! Câștigurile se plătesc imediat!

Tragerile și câștigurile sunt chezașuite din partea visteriei statului!!..

500,000 cor.

va fi câștigul principal, care se va sorti la tragerea din **25 August 1911** a lozurilor dela **Banca Hipotecară Ungară!**

Vă invităm cu toată onoarea a cumpăra cel puțin o bucată două din lozurile acestea de prima bonitate, cari prezintă **necondiționat cel mai bun sistem de păstrare** combinat cu celea mai **extraordinare șanse de câștig**, fără de **nici un risic** și fără a pierde un ban măcar!!..

Pentru a înlesni oricui cumpărarea acestor lozuri, **le vin-dem și pe rate lunare** și anume de prezent pe: **36 rate de câte 6 coroane.**

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, **ii evităm a 4-a rată gratuit!!..**

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. **Cu plăcere trimitem oricui prospectul cu explicațiile necesare.** Binevoii a ne trimite adresa corectă.

6 trageri în fiecare an!!.. 25 Februarie, 25 Aprilie, 25 Iunie, **25 August**, 25 Octomvrie și 27 Decemvrie, în decursul cărora se trag la sorti peste **2 și 1/2 milioane cor.** **Durata jocului** este încă circa **48 de ani**, în care restimp se împarte proprietarilor de lozuri suma considerabilă de circa **130 de milioane cor.**

Acelaș număr poate câștiga și de mai multe-ori.

Lista oficioasă de trageri se trimite după fiecare tragere punctual!

Cu ocaziunea aceasta notăm, că câștigul principal dela tragerea ultimă din **26 Iunie a. c.** în sumă de **100,000 cor.** s'a solvit deja fericitului posesor al lozului **Seria 950, Nr. 9.**

Comandele sunt a se adresa pe cuponul dela mandatul postal către

Ústredná Banca Účastinný Spolok,
Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(258) 2—3